

31. Jul. 1972

FAKTA

Dato:

31. Jul. 1972

Sidetæl:

Rød blå bd 10 s. 8-22

Generelle kommentarer:

Jack Burnham (1931-2019).

Amerikansk kunstteoretiker, kritiker og kurator der især arbejdede indenfor systems art-feltet.

Dorothea Rockburne. Canadisk kunstner (f. 1932).

Ananda K. Coomaraswamy (1877-1947). Ceylonisk tamilsk metafysiker, historiker og filosof af indisk kunst,

TRANSSKRIFTION

31-7-72.

“R+B” propositionens bestandele er uomtvistelig flade - farve - et fladt bemalet objekt – et maleri.

Det er et spørgsmål om det, endnu, er muligt at anvende denne teknik og derved med de deraf opståede formalistiske – æstetiske krav, konventioner, begrænsninger?

Selvom man bestræber sig på at udelukke det formalistiske – æstetiske og alene anvende teknikken – kan man ikke komme udenom den kendsgerning at beskueren helt uvilkårligt vil anvende disse kriterier når han står overfor produktet. Selve den kendsgerning der ligger i selve anvendelsen af maleriets teknik vil gøre det uafvendeligt. Man kan ikke bruge maleriets teknik og samtidig benægte at det drejer sig om et maleri.

Det viser sig at de forsøg jeg indtil nu har gjort på at anvende andre teknikker end maleriets (montage - collage - skrift - bemaling - o.s.v) alle – uden min vilje – er endt som billedmæssig formelle løsninger – kort sagt som “malerier” uden anvendelse af den direkte maleriske teknik.

Dette kunne tyde på at det i højere grad er selve den grundlæggende tankegang end den anvendte teknik der er noget i vejen med.

Det er her rådløsheden sætter ind. Det er problemet jeg stadig i en uendelighed kredser om. Ingen af de muligheder jeg har kendskab til tilfredsstillende mig – måske fordi jeg ikke er helt klar over hvad jeg vil og derfor bliver hængende i den rent formalistiske problematik.

Er det overhovedet muligt at vide “hvad man vil”? Indkredse og rationaliserer det?

Kunst er det et fyldestgørende svar? Det afhænger fuldstændig af hvad man mener og lægger i dette ord – dette begreb. Kan man klare det med at sige at kunst er en betegnelse som kun dækker ganske bestemte områder?

Men hvad er det for områder?

Det er ikke noget som ser ud eller opfører sig på en bestemt måde, det kan tage mange forskellige skikkelser og vidt forskellige opførelsesmønstre.

Det er noget der opstår, får eksistens og er overbevisende tilstede når flere undefinerbare betingelser er tilstede. Det er ikke noget der kan sættes på en formel – for hvordan ville det da være muligt f.eks indenfor modernismen at finde kunsten såvel indenfor Kubismen som indenfor dens modsætning dada – surrealisme, indenfor konkretismen såvel som indenfor dennes modsætning abstrakt expressionisme, og videre igen såvel indenfor den naturalistiske – o.s.v.? Dette viser at kunsten ikke kan være betinget af en ydre form eller af et bestemt tankesæt.

Men – at kunsten således viser sig uafhængig af bestemte former og forskellige skolers opfattelse kunne det ikke tyde på at den trods alt er til at indkredse som en bestemt ting? Måske – men sandsynligvis er denne

ting udsigelig.

Hvis den kunne beskrives, sættes på en formel, nøjagtig bestemmes da ville en sådan udtømmende definition nødvendigvis ophæve selve begrebet kunst – idet man helt bestemt vidste hvad det var, hvad det bestod af var der jo ingen – hverken fornuftigt eller ufornuftig grund til at beskæftige sig med det.

Kunsten er måske ganske simpelt denne stadige søgen, denne stadige stillen forslag om hvad den er, denne endeløse stillen spørgsmål, den aldrig afsluttende diskussion. Måske er kunsten dette at spørge? Forstået på den måde at man, ifølge kunstens tradition, kender dens eksistens og igen og igen forsøger at fremkalde denne eksistens – det søgende og spørgene har i sin kerne intet at skaffe med at finde en ny kunst, men simpelthen med at finde kunsten (igen) - kunsten har, og må have et arkaisk udspring.

For at vende tilbage til udgangspunktet (hele det komplekse problem om kunsten kan alligevel ikke løses her) – kan det ikke være ligegyldigt om kunsten optræder som maleri eller som noget andet?

Selvfølgelig i princippet – men der er forskellige forhold der gør sig gældende og som i dag taler imod maleriets teknik.

1. Malerkunsten har så lang en tradition – som for nutidens kunstner er blevet en byrde – fordi den a priori opfattes som en kvalitet – fordi denne rent tekniske tradition har fået os til at forveksle malerkunsten med selve kunstens sprog.

2. Denne konvention – vane – bevirker at vi uvilkårligt tillægger maleriets udseende ganske bestemte fortolkningsmuligheder og derfor nødvendigvis udelukker andre.

Disse fortolkninger går på det sproglige – formalistiske – farve – form – hvorfor man som en selvfølge går ud fra at kunstens bestanddele i det væsentlige udgøres af disse (rent sproglige) elementer.

Dette bevirker igen at man fortrinsvis lægger hele vægten på perceptionen og alene betragter conceptionen som en uundgåelig, men egentlig overflødig bestanddel af kunsten.

3. Man har overset at fortidens kunst i vid udstrækning gik den modsatte vej fra conception til perception. Man opsatte visse ganske bestemte regler for betydningen af det sete – man gik ikke fra det sete til dets betydning, men omvendt.

Disse regler disse betydninger var ikke udsprunget af noget formelt – æstetisk, men fortrinsvis af en fælles begrebsverden som den religiøse. Objektet er således ikke eksisterende i sig selv uden subjektet der betragter det og subjektet betragter den ud fra den forestillingsverden han er et produkt af.

4. Malerkunsten virker idag utilstrækkelig fordi den hævder at have eksistens i sig selv som sprog uafhængig af den ikke-kunstneriske forestillingsverden den nutidige beskuer er et produkt af. Malerkunsten er

baseret på et sprog som alene henviser til sig selv, nemlig maleriet – farven som farve - formen som form. Og kunst som kunst er, og kan ikke være et spørgsmål om en i ringgående henvisning til sin egen formalistiske eksistens. Kunst som kunst kan ikke være afhængig af en speciel teknik indenfor det kunstneriske område som maleriet, men må være baseret på eksistensen af et bestemt føle, handle, tanke og eksistensområde hos mennesket i mennesket, mellem mennesker, og hos det enkelte individ. Vanskeligheden består i at det er nødvendigt at fastholde hævdelser af kunst som kunst uden at forveksle dette begreb med en bestemt materiel eller anden fremtræden.

Kunsten må, som alt andet, have en eller anden fysisk eksistens, og de forsøg som indtil idag er gjort på at komme fri af maleriet og dets formalisme såsom: kinetik, happenings, minimal art, Earth-art – conceptual art – Body art o.s.v ikke har bragt os nærmere til en løsning, men har kun har ført os enten milevidt fra kunsten eller været et rent formskift som i sidste ende var baseret på maleriets formalisme Jack Burnham har i en artikel skrevet: Conceptual art's ideal medium is telepathy."

Selvfølgelig er det fra Burnhams side ironisk ment, og taget bogstaveligt ville telepati være en rent ud hysterisk løsning på kunstens nutidige problematik – MEN – der ligger det gran af sandhed i den fremsatte udtalelse at kunsten i sin essens må være et spørgsmål om udveksling, transport (ikke nødvendigvis kommunikation) af tanker og ikke udelukkende være et spørgsmål om at perceptorer visse sansedata mere eller mindre automatisk. Det er et farligt område at bevæge sig ind på da det meget let fører direkte ud i en mysticisme.

Men – denne tanke transport – udveksling - formulering må, trods alt, have en form, men denne form bør ikke have anden funktion overhovedet end at fungerer som transportmiddel det kan ikke, bør ikke være formen selv som er tanken. Og det er netop på dette punkt malerkunsten idag er en hindring for den kunstneriske tanke. Men da som ovenfor nævnt de hidtil gjorde forsøg på at løse dette problem så langt fra har været tilfredsstillende – står man overfor hele dette problem idag med fuldstændig tomme hænder.

Løsningen at udnævne alle objekter til kunst er en udsigtsløs banalitet da det jo netop drejer sig om at indkredse kategorien kunst – det som kun er kunst.

Ren strukturel præsentation af propositionen

Er det muligt at anvende maleriets teknik og de deraf følgende konventioner så dette bliver positivt istedetfor negativt?

Det positive kunne i så fald ligge i at objektet – via teknikken – en firkantet flade bemalet med farve – øjeblikkelig placerede sig i den særskilte af objekter som kaldes malerier og derved automatisk placerede beskueren indenfor kunstens context?

Denne mulighed er tilstede, men kræver at det lykkes at dæmme op for at der med i købet dukker formalistisk - æstetisk formuleringer op.

Troels Andersen skriver om Malevich: "First, the idea of art as an independent form og thought, a part of the human conceptual range on a level with religion and materialistic philosophy"

"The artist can be a creator only when the forms in his pictures have nothing in common with nature"

Malevich
1916

"For form, colour and spirit are phenomena with different states of energy. The total combination of these states is the universe in which my life is determined in a constant link with or in constant sensation of the spiritual aspect of the forces of the universe, both with and without image"

Malevich
1930

"Art no longer comes from Art.
Art comes from everything.
To locate oneself in relation to this: that is the problem.

Dorothea Rockburne

Det er mærkeligt at jeg nu gennem så lang tid (c 4 år) har vedblevet med at beskæftige mig med denne "R+B" proposition. Hvad skyldes det? Hvad er det der fascinerer mig?

Det er vel først og fremmest den store enkelthed og renhed, dets neutralitet dets næsten ikke eksistens. Jeg fascineres også af det krav som ligger i at skulle bevæge mig indenfor så snævert et område med næsten ingen bevægelsesmuligheder – udfordringen spørgsmålet der ligger i dette: kan man i det hele taget arbejde indenfor dette område. Dertil kommer at jeg nærer mistillid til så godt som alle de forsøg der gøres idag på at løse kunstens problematik. De føre bort fra kunsten og over i noget andet (som også kan være værdifuldt, men som ikke er kunst). De fleste produkter – forsøg jeg har gjort med "R+B" har stadig altfor mange formalistiske remenisencer – og det er jo netop den faldgrube man ikke må falde i.

Man kan godt anvende variationer forskellige røde og blå farver, men man må ikke tillægge dem nogen betydning – de må opstå helt tilfældigt af det farvemateriale man vælger i det givne tilfælde.

Det skal være produkternes funktion ikke deres udseende der er det væsentlige.

“It should be hardly necessary to point out that art is by definition essentially conventional; for it is only by convention that nature can be made intelligible, and only by signs and symbols, that communication is made possible.”

The Transformation of Nature in Art
Ananda K. Coomaraswamy

“True art, pure art, never enters into competition with the unattainable perfection of the world, but relies exclusively on its own logic and its own criteria, which cannot be tested by standards of truth or goodness applicable in other fields of activity.”

– ibid –

“ – when there is realization, when the themes are felt and art lives, it is of no moment whether or not the themes are new or old”

– ibid –

“Nor has art as such a merely informative value confined to its explicit meaning; only the man of little wit can fail to recognize that art is by nature a well-spring of delight, whatever may have been the occasion of its appearance. On the other hand, there cannot be imagined an art without meaning or use.”

– ibid –

“The artist is not a special kind of man, but every man is a special kind of artist”

– ibid –

“and there can no more be a progress in art than in metaphysics, but only a varying development of different aspects.”

– ibid –

Det er jo netop nogle af disse ting jeg stræber efter med “R+B” propositionen.

**KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE**

NY CARLSBERGFONDET

man sig i den forvirrede situation af
man i lokalet har fremskillede tommen oppe
rede for hvad det er - med mindre
man mener det er det fremskillede at
sige: kunst er en betegnelse som
kun kun hæftes på yndede bestemte
fænomener - og mener man det?

31-7-72.

"R+B" propositionens bestemte
er som tvistelig flade - fure - et ~~fladt~~
fladt be-malede objekt - et maleri.
Det er et spejls mål om det, and-
-nå, er muligt at anvende den re-
teknik og derved med de deraf opståede
formalistisk-æstetiske krav, konventioner,
begrensninger?
Selvom man bestreber sig på et ind-
-lukkede det formalistisk-æstetisk og alene
anvende tekniken - kan man ikke
komme uden om den kendsgerning at
beskueren helt uvilhelmsk vil anvende
disse kriterier når han står over for
produktet. Selv den kendsgerning der
ligger i selve anvendelsen af maleriet
teknik vil gøre det uafvendelig.
Man kan ikke bringe maleriet tekn-
-nik og som tidligere bemærkede at det
drejer sig om et maleri.
Det viser sig at de forsøgte ind-

- Lige nu har gjort på at anvende
andre teknikker end maleriets (montage -
Collage - skrift - bemaling - o.s.v) alle -
uden min vilje - er endt som billed-
-mæssig formelle lysninger - hvor sagt
som "maleri" i den anvendelse af den
direkte maleriske teknik.
Dette kunne tyde på at det i højere
grad er selv den grundlæggende teknik-
-gang end den anvendte teknik der
er nødt til veje med.
Det er her riddets heden selv
ind. Det er problemet på stadig
i en mundtlig vedtækt om.
I mængde af de mundtlig heder på her
kendskab til det fredsskille mig Victor
måske fordi på, ikke er helt
over hvad på vil og derfor bliver
hængende i den rent formatiske
problematik.
Er det over hovedet muligt at vide
"hvad man vil"? Indtækt og rekvir-
-retiser det?
Kunst er det et fuldstændigt
svar? Det af hængende fuldstændigt af
hvad man mener og læser i ~~det~~
dette ord - dette begreb. Kun man
videre det med at sige at kunst
er en betegnelse som kun dækker

de ganske bestemte om ruder?
Man hvad er det for om ruder?
Det er ikke noget som ser ud
eller op fører sig på en bestemt
måde, det kan have mange forskellige
skikkelser og lidt forskellige opførelses-
-mønstre. Det er noget der opstår
før eksistens og er overbevisende tilstedeværelse
når flere udefinerbare betingelser er
tilstede. Det er ikke noget der kan
skaffes på en formel - for hvordan
ville det da være muligt at finde kunsten
inden for modernismen at finde kunsten
såvel inden for kubismen som inden for
dens modsetning ~~de~~ dada - Surrealisme,
inden for konstruktivismen såvel som inden
- for dens modsetning ~~de~~ abstrakt ekspres-
-sionisme, og videre, igen såvel inden-
- for den nu denatiske skole som
inden for den synetatiske - o. s. v.?
Dette viser at kunsten ikke kan
være betinget af en ydre form eller
af et bestemt fænomæn.
Men - at kunsten således viser sig
i af hængs af bestemte former og
forskellige skikkelser, opførelse kunne
det ikke hvide på at den trods alt
er til at indvirkelse som en bestemt
ting? Måske - men sandsynligvis er

denne ting indsigelig.
Hvis den kunne beskrives, sættes på
en formel, nøjagtig bestemmes du ville
en sådan udtryksmånde definition
med vendingis og høre selve begrebet
Kunst - i det man helt bestemt
vidste hvad det var, hvad det bestod
af var der jo ingen - hverken formf-
-lig eller uformelig, egentlig til at be-
-skæftige sig med.
Kunsten er måske ganske simpel
denne studere selv, den er stadig
skiller for sig om hvad den er,
den er endelig skille spørgsmål,
den aldrig af sluttede diskussion.
Måske er kunsten det at ~~spørge~~
Spørge? Forstået på den måde at
man, ifølge kunstens tradition, ~~at~~
kender dens eksistens og igen igen
forsøge at fremkalde den reakti-
-ons - det selvsagt og spørge har
i sin værne indet Kunst, men sim-
-pelt kan med at finde kunsten
(igen) - Kunsten her, og må have
et utvilsomt udspørg.
For at vende tilbage til udgangs-
-punkter (helt det komplekse problem

om kunsten kan alligevel ikke løses
her) - Kun der ikke være ligegyldigt
om kunsten optræder som maleri
eller som noget andet?

Sev fulgt i princippet - men der
er for keltige forhold der gør sig gæl-
-dende og som i dag kuler i med
maleriets teknikk.

1. Malerkunsten har så lang en
tradition - som for nutidens kunster
er blevet en byrde - fordi den u-
priori og fuldes som en kvalitet - fordi
den ne ~~tradition~~ som en tekniske tradition
har følt os til at forveksle maler-
-kunsten med selve Kunstens Sprog.

2. Denne konvention - væne - bevirker
at vi i mit kærligt tilfælde maleriets
indseende ønske bestemte ~~forbedringer~~
forbedringer min lig heder og der for nødven-

-digtis indligning andre.

Disse forbedringer går på det spro-
-lige - formalistiske - farve - form - hvor-

-for man som en selv fulde går ud-

-for at kunstens bestanddele i det
væsentlige udtryk af disse (samt

sprog) elementer.

De bevirker igen at man forårsager
ligger hele væsen på perceptionen af

alene betragter conceptionen som
en mundguelig, men egentlig overflodig
bestanddel af kunsten.

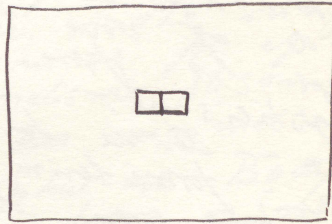
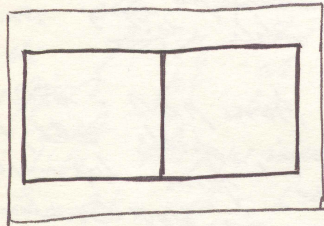
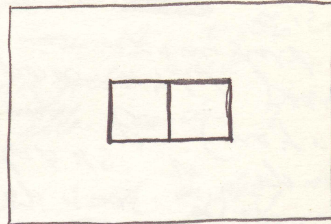
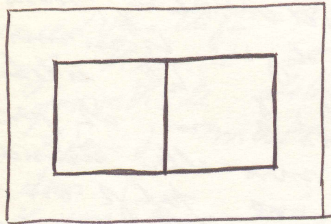
3. Man har overset at fortidens kunst
i vid udstrækning gik den modsatte
vej fra conceptionen til perception.
Man opsatte visse ganske bestemte
regler for betydningerne af det sæt-
man gik ikke fra det sæt til
dets betydning, men omvendt.
Disse regler disse betydninger var
ikke udsprængt af noget formelt-
æstetisk, men fortidsvis af en fælles
begrebsverden som den religiøse.
Objekter er således ikke eksisterende
i sig selv uden subjektet der be-
-trafter det og ~~så~~ subjektet betragter
der ud fra den forestillingsverden han
er et produkt af.
4. Malerkunsten virker idag ubil-
-streebte lig fortidens kunster at
have et så stort i sig selv som
sprog og hangig af den ikke-
-kunstneriske forestillingsverden den
nu tidige beskuer er et produkt af.
Malerkunsten er baseret på et sprog
som alene kan vises til sig selv, nemlig
maleriet - farven som farve - former

som form. Og kunst som kunst
er, og man ikke ville et spørgs-
-mål om en i ringende henvis-
-ning til sin egen formalistiske eksistens.
Kunst som kunst kan ikke være
af hængig af en speciel teknik
inden for det kunstneriske område
som materialer, men må være baseret
på eksistensen af et bestemt folk,
handlet, tænkt og eksistens om råde
hos man næst i men næst, mellem
mennesker, og hos det enkelte individ.
Kanskelig holden består i at det er
nødvendigt at fastholde holdningen
af kunst som kunst uden at
forveksle dette begreb med en be-
-stemt material eller anden fremtra-
-den.
Kunsten må, som alt andet, have
en eller anden formål eksistens, og
de forsøge ~~z~~ som indtil i dag er
opført på at komme fri af mate-
-rielt og dets formalisme så som: kine-
-tik, hukommings, ~~z~~ minimal art,
earth-art - Conceptual-art - Body-art
o. s. v. ikke har bragt os nærmere
til en løsning, men kun har ført
os enten milevidt væk fra kunsten

eller varet et rent form skift som i
sidste ende var baseret på materialets
formalisme.
Zuck Burchham har i en artikel
skrevet: "Conceptual art's ideal
medium is telepathy."
Selv følgelig er det på Burchhams
side ironisk ment, og højst bog-
-skæveligt ville telepati være en rent
udlystet løsning på kunstens
nuværende problematik - MELU -
der ligger det opom af sandhed i
den form skulle udvælges at kunstneren
i sin ~~essens~~ essens må være et
spørgsmål om udvælgelse, trans-
-port (ikke nødvendigvis kromatografi-
-funktion) af den kor, og ikke udvælgelse-
-kunde et spørgsmål om at percip-
-tere visse sansede data mere eller mindre
-automatisk. Det er et spørgsmål om
-våde at være sig ind på de del
meget let føre direkte ud i ren
magiskisme.
Men - den re kunne transport - udvælgelse-
-ting - formidling må, jo alt, have
en form, men den re form bør ikke
have anden funktion over hovedet end
at fungere som transport middel
der kan ikke, bør ikke være formen
Selv som er den kan. Og det er netop

på dette punkt malerkunsten i dag er
en hindring for den kunstneriske handling.
Man da som oven for nævnt de
hidtil ejede færdigheder på at løse disse
problemer så langt som her ved hjælp
-skillede - står man over for hele disse
problemer i dag med fuldstændig tomme
hænder.

Cherisinger er udover alle andre
til kunst er en udsigtslys brændsel
da det for noget dybt sig om at
i en bredere kategori kunst - det som
kun er kunst.

Ren strukturel presentation af proportionen

Er det muligt at anvende maleriets
teknik og de deraf følgende konventioner
- her så dette bliver positivt i stedet for
negativt?

Det positive kunne i så fald ligge
i at objektet - via teknikken - er fiktionel
placere sig i den særskilte kategori
af objekter som kaldes maleri og
derved autonomt placere beskueren
indenfor kunstens Condé?
Denne mulighed er til stede, men
kræver at det lykkes at distancere sig
for at der med i sig selv dukker
formalistisk-æstetiske formler op.

Travis Anderson skriver om Malevich:
"First, the idea of art as an independ-
-ent form of thought, a part of the
human conceptual range on a level
with religion and materialistic
philosophy"

"The artist can be a creator only
when the forms in his pictures have
nothing in common with nature"
Malevich
1916

"For form, colour and spirit are phenomena with different states of energy. The total combination of these states is the universe in which my life is determined in a constant link with or in constant sensation of the spiritual aspect of the forces of the universe, both with and without image" Malvick
1930

"Art no longer comes from Art.
Art comes from everything.
To locate oneself in relation to
this: that is the problem.

~~XXXXXXXXXX~~
Dorothea Rockburne

Det er mærkeligt at jeg nu opfører
så lang tid (ca 4 år) her vedblevet med
at beskæftige mig med den "R+B"
proposition. Hvad skæftes det? Hvad
er det der fascinerer mig?
Det er vel først og fremmest den
store enkelhed og renhed, des nødvendigt
dets næsten ihle eksistens. Jeg fascineres
også af det krav som ligger i et

skulle bevise mig indenfor så smalt
et ~~område~~ område med næsten ingen be-
-vægelses muligheder - udfordringen spørgs-
-målet der ligger i dette: Kun man
i det hele taget arbejde indenfor dette
område.
Derfor kommer det jo mere mistillid
til så godt som alle de fysiske der
gøres i dag på at lyse kunstens
problematik. De fysiske bør jo kunsten
og over i noget andet (som også kun
være værdifuldt, men som ikke er
kunst).
De fleste produktioner - fysiske jo har gjort
med "R+B" har stadig alt for mange
formalistiske rennesenser - og det er jo
netop den fejlgrube man ikke må
falde i.
Man kan godt anvende variationer
forskellige redde bli færdig, men man
må ikke bli ligger dem nogen be-
-tydning - de må opstå helt tilfældigt
og det fjerde materiale man vedgår i
der givne tilfælde.
Det skal være produktionens funktion
ikke deres udseende der er det væsent-
-lige.

"It should be hardly necessary to point out that art is by definition essentially conventional; for it is only by convention that nature can be made intelligible, and only by signs and symbols that communication is made possible."

The Transformation
of Nature in Art
Ananda K. Coomaraswamy

"True art, pure art, never enters into competition with the unattainable perfection of the world, but relies exclusively on its own logic and its own criteria, which cannot be tested by standards of truth or goodness applicable in other fields of activity."

— ibid —

"— When there is realization, when
the themes are felt and art lives,
it is of ^{no} moment whether or
not the themes are new or old"

— ibid —

"Nor has art as such a merely
informative value confined to its
explicit meaning; only the man of
little wit can fail to recognize
that art is by nature a well-spring
of delight, whatever may have been
the occasion of its appearance.
On the other hand, there cannot
be imagined an art without
meaning or use."

— ibid —

"The artist is not a special kind
of man, but every man is a
special kind of artist"

— ibid —

" and there can no more be a
progress in art than in meta-
-physics, but only a varying deve-
-lopment of different aspects,

— ilid —

Det er jo netop nogle af disse
ting jo stræber efter med "R+B"
propositionen.

1-8-72.

Dette med at man har
et ønske om at frigøre sig fra
maleriet - i det hele taget fra en
bindende fysikalitet - har et
med en stærk drang til letthed
- bevægelighed og flygtelighed, at være
en "rejsende uden bagage".
Egentligt har det selv følgelig at
gøre med at man vil overvinde,
passere, sætte sig ud over det for-
-melle problem som man idag
kan se for uvesentligt, som en
byrde, en uundværlig omvej.
Naturligvis er det et uminligt
ønske, for selv hvis man bekræft-